PSALAM
„DE PROFUNDIS“

na temelju hebrejskoga teksta tumači

O. PETAR VLAŠIĆ
lektor na franj. bogosl. učilištu u Dubrovniku.

Naklada »Lista dubrovačke biskupije«.

DUBROVNIK
Dubrovačka Hrvatska Tiskara
1915.

PSALAM
„DE PROFUNDIS“

na temelju hebrejskoga teksta tumači

O. PETAR VLAŠIĆ
lektor na franj. bogosl. učilištu u Dubrovniku.

Naklada »Lista dubrovačke biskupije«.

FSSPX
Kapela svetog Josipa, Zagreb

DUBROVNIK
Dubrovačka Hrvatska Tiskara
1915.

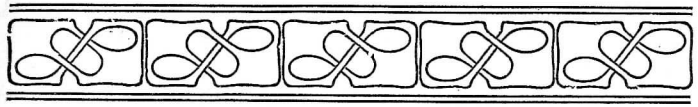

FSSPX
Kapela svetog Josipa, Zagreb

1. Sadržaj, pisac i povod psalma.

Nijedan psalam nije tako često u ustima svećenikâ i vjernikâ kao pokornički psalam »De profundis«. Sadržaj je u istinu takav, da je vrijedno često ga moliti. U obliku žarke molitve predstavlja se žalosno, nevoljno stanje čovjeka na zemlji, prosi se u Boga pomoć, ufa se u tu pomoć, koju Bog i dava.

Od koga i kojom je prigodom ovaj psalam spjevan, sa stalnošću se ne može kazati. Nekoji hoće, da ga je spjevao David istodobno kad i psalam »Miserere«, naime, kad se kajao za počinjeni grijeh preljuba i umorstva; no vjerojatnije je, da je spjevan od nepoznatog pobožnog Izraelca za vremena babilonskoga sužanjstva. Bogom nadahnuti pjesnik predstavlja to sužanjstvo kao duboku vodu ili duboku jamu, u koju su upali njegovi sunarodnjaci a i on s njima, pa u ime cijeloga naroda vapi u Boga pomoć, oproštenje grijeha i izbavljenje od sužanjstva. Redak 8 t. j. zadnji (»I on će otkupiti Izraela«) rekbi da potvrgjuje ovo mnijenje o postanku psalma za vremena babilonskoga sužanjstva.

2. Razdioba psalma i analiza misli.

Nekoji hoće,[1]) da je ovaj psalam bio naizmjence od različitih glasova pjevan u hramu jeruzalemskome, pa ga prema tome dijele u četiri kitice, svaka kitica po dva retka. Prvu kiticu pjevao je jedan glas u ime cijelog puka, drugu kiticu drugi glas, treću treći, a četvrtu t. j. zadnju složno sav zbor svećenika-pjevača. Izvan svake je sumnje, da su se nekoji psalmi, pače većina njih, u hramu pjevali; a vjerojatno je, da će, izmjene radi, biti bilo pjevanje podijeljeno u razne zborove (kore). Tu tvrdnju osobito odlučno brani poznati izumitelj teorije korskih pjesama *J. Zenner.*[2])

No u pogledu ovoga psalma nemamo baš pozitivnih dokaza za tu tvrdnju, zato se na nju ne obazirem.

Obzirom na sadržaj, psalam se može zgodno podijeliti u četiri kitice, a svaka kitica u dva retka ili četiri stiha. Prema tome razdioba cijeloga psalma bila bi ova:

I.a kitica: *Molba za pomoć* r. 1 i 2.
u sve dva retka.

II.a kitica: *Temelj ufanja u pomoć Božju* r. 3 i 4.
u sve dva retka.

III.a kitica: *Jako ufanje* r. 5 i 6.
u sve dva retka.

[1]) Tako J. A. Van Steenkiste: Liber Psalmorum. T. II. (Brugis 1886 p. 1089.)

[2]) U djelu: Die Chorgesänge im Buche der Psalmen. 2 vol. I. Theil; Übersetzungen und Erläuterungen. II. Theil: Texte. Freiburg 1896.

IV.a kitica: *Posljedica ufanja:* izbavljenje r. 7 i 8.
u sve dva retka.

Kako se već vidi iz dane razdiobe, misli ovoga divnoga psalma teku posve logično i psihološki jedna iz druge. Glavna je tema: *izbavljenje od nevolje* (sužanjstva). Psalmista moli za to izbavljenje a istodobno izriče stalnu nadu, da će ga Bog uslišati. Snažnom gradacijom motivâ pobugjuje on u sebi i drugima to pouzdanje u pomoć Višnjega. Ponajprije predočuje svoje žalosno stanje, u kojem se nalazi: stanje koje na samilost pobugjuje, te pita u Boga pomoć (r. 1 i 2). Znade dobro, da Bog ne gleda sa svom strogosti na pomanjkanja čovjeka, tà Bog je samo milosrgje (r. 3 i 4), zato se budi u srcu pjesnikovu neograničena nada u to milosrgje Božje, po kome će dobiti izbavljenje od sviju zala (r. 5 i 6). Pače ne samo pojedinac, nego i sav izraelski narod, odnosno sav svijet može se punim pravom uzdati u Gospoda, jer Njegovo milosrgje ne zna za mjeru ni ograničenje (r. 7 i 8).

3. Tekst.

a) *Vulgate.*	b) *prijevoda iz hebrejskog.*
1. De profundis clamavi ad te, Domine, — Domine exaudi vocem meam.	1. Iz dubina vapim k Tebi, Gospode — Gospode čuj glas moj.
2. Fiant aures tuae intendentes — in vocem deprecationis meae.	2. Neka paze uši Tvoje, — na glas moljenja mojega.

3. Si iniquitates observaveris, Domine, — Domine, quis sustinebit?

4. Quia apud te propitiatio est - et propter legem tuam sustinui te, Domine.

5. Sustinuit anima mea in verbo ejus — speravit anima mea in Domino.

6. A custodia matutina usque ad noctem — speret Israel in Domino.

7. Quia apud Dominum misericordia — et copiosa apud eum redemptio.

8. Et ipse redimet Israel — ex omnibus iniquitatibus ejus.

3. Ako ćeš na opačine gledati, Gospode — Gospode, tko će stajati?

4. Ali je u Tebe oproštenje — da bi Te se bojali.

5. Uzdam se, Gospode, uzda se duša moja — i obećanje Tvoje ja čekam.

6. Čeka duša moja Gospoda, — većma nego straže jutrnje čekaju zoru.

7. Neka se ufa Izrael u Gospoda, jer je u Gospoda milost — i obilan je u Njega otkup.

8. I on će otkupiti Izraela — od svih opačina njegovijeh.

4. Kritično-filološke opaske.

Kako u većini psalama tako i u ovome imade na nekim mjestima znatne razlike megju Vulgatom i hebrejskim izvornim tekstom. Ta se razlikost tumači ovako: Vulgatin prijevod učinjen je po grčkom (aleksandrijskom), a grčki prevodilac valjda je imao pri ruci nešto drugačiji tekst nego li je sadašnji masoretski, ili je netočno čitao nekoja hebrejska slova, koja je u istinu lasno zamijeniti, pa odatle nastao drugojačiji prijevod. U pogledu pojedinih redaka opažam napose ovo.

r. 3. Što u Vulg. stoji „quis sustinebit“ (po grčkom τίς ὑποστήσεται), u hebrejskom stoji מִי יַעֲמֹד (č. mij

jaamod) što znači: *tko će stajati* (naime na sudu), kako to gore prevedoh, a u tumačenju obrazlažem.

r. 4. U Vulg. „propter legem tuam“ (po grčk. ἕνεκεν τοῦ νόμου σου = zakona radi tvojega), a u hebr. לְמַעַן תּוֹרָא (č. lemaan tivare), što znači: da bi bio štovan t. j. da bi te se bojali; ovdje je naime 2. l. fut. Niphala (pas. obl.) od glagola יָרֵא što znači „bojati se, štovati“. Grčki prevodilac po svoj prilici čitao je kao da stoji napisano תּוֹרָה (č. torâ), što znači νόμος = lex = zakon. Od ovoga retka pa sve do 7 ima razlikosti i u razdiobi pojedinih redaka, kako se to lasno može upoznati iz gore postavljenog paralelnog teksta Vulg. i prijevoda iz hebr.

r. 5. Gdje V. prevodi „verbum“ (u grčkom λογος), stoji u hebr. דָּבָר (č. dabar) što u istinu znači *riječ*; ali znači takogjer „promissio = obećanje“, pa sam ja u ovom potonjem značenju preveo, jer mi se čini, da bolje odgovara kontekstu, buduć ovdje psalmista očekuje *obećanu* pomoć Božju, kako to u tumačenju obrazlažem. U Vulg. je verbum *ejus* (zamj. 3 l.), a tako isto i u hebrejskom דְּבָרוֹ (č. debarô), ali mi se čini ispravnije čitanje grčkog prevodioca λόγον σου (zamj. 2 l.), jer izlazi emfastičniji smisao. Ja sam tako i preveo po aleksandrijskom prijevodu.

r. 6. Ovaj redak može se prevesti kako gore prevedoh, ili kao što Steenkiste [1]) prevodi; „Anima mea Dominum expectat prae custodibus ad diluculum“, kao da bi se pri pjevanju ovaj drugi dio bio opetovao. Neznam, odakle je, ni kako nastao prijevod grčki ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός a po njemu Vulg. „a custodia matutina usque ad noctem“; jer o noći nema nigdje spomena u hebr. nego samo straže (שְׁמָרִים č. šomerim) i jutra t. j. zore (בֹּקֶר č. boker)

1) U gore naznač. djelu, str. 1088.

5. Tumačenje pojedinih redaka.

r. 1. »*Iz dubina vapim*« itd. Troje se može razumjeti pod izrazom »iz dubina«: 1. *iz dubina nevoljâ* t. j. u velikoj tuzi i nevolji, kao što je n. pr. *babilonsko sužanjstvo;* poregjuje naime pjesnik nevolje ljudske vodama ili jami, a veličinu tih nevolja dubini vode ili jame; poredba uobičajena u Sv. Pismu, napose u psalmima [1]) — 2. *Iz dubina ove suzne doline,* t. j. sa ove niske zemlje vapim k Tebi, Gospode, koji si na visinama nebeskim. Prema tome sadržavala bi se krasna antiteza u riječima »dubinâ« — »Gospode«. — 3. *Iz dubina skrušenoga srca,* t. j. u poniznosti i pokajanju sazivljem Tvoju pomoć, Bože.

Sveta Crkva — kako ćemo to niže vidjeti — primjenjuje ovo čistilištu i dušama, koje se ondje nalaze, ali to samo „sensu mystico ili accomodatitio“ a ne u pravom smislu. Franjevac Liran tumači ovako: „*Iz zemlje babilonske*“, koja je niska, puno niža nego li gorovita Palestina; ili iz *podzemnih jama,* kamo su bili bačeni nekoji zasužnjeni židovi u Babiloniji, sazivlje pjesnik Božje milosrgje.

U drugom poluretku, što prevodimo »Gospode« u hebr. izvorniku stoji »Jahve« = Bog izraelskog naroda; sazivlje psalmista tim imenom Boga u pomoć, da Ga uspješnije takne na uslišanje, potsjećajući Ga, da je On u potpunom smislu riječi njegov Bog,

[1]) Tako ps. 68₂: »Pomozi mi, Bože, jer dogje *voda* do duše; propadam u dubokom glibu, gdje nema dna, tonem vodi u dubine i valovi me zatrpavaju.« — Ps. 39₃: »Izvadi me iz jame, koja bući, i iz gliba.«

t. j. Bog, koga štuje sav izraelski narod. — Po Vulg. bi bilo »usliši glas moj« (exaudi), ali ovdje bolje zvoni hebrejski »čuj« (šimah), jer se molba za uslišanje izrazuje u drugome retku, a u ovome psalmista naprosto predočuje Bogu svoje žalosno stanje.

r. 2. »*Neka paze uši Tvoje*« itd. jest antropomorfizam; predstavlja se naime Boga kao čovjeka, koji ima uši, pa kao što čovjek, kad ga čigovo govorenje zanima, napne uši, da bolje čuje i svaku shvati, tako i psalmista želi, da i Bog svrati osobitu pažnju na njegovu molitvu. — »Glas moljenja mojega« jest hebraizam, a znači naprosto: »molitva«.

U ovim dvama retcima opažamo krasnu gradaciju u glagolima i imenicama: a) u glagolima: u 1 r. kazao je psalmista Bogu naprosto „*čuj*“, a u drugom retku „*pazi*“, dakle pozorno slušaj, što je puno više nego naprosto čuti; što se naprosto čuje, tome se ne svrati osobite pažnje. ali kad se na što pazi, znak je, da se uzimlje u obzir to govorenje. — b) u imenicama: u 1 r. imamo naprosto „glas moj“ a u 2 „glas moljenja mojega“ = molitvu moju, što je više nego naprosto glas. Molitva naime intezivnija je od glasa i više traje.

r. 3. »*Akc ćeš na opačine gledati*« itd. »Gledati na opačine« ovdje znači »kazniti čovjeka za opačine«, jer Bog, kad gleda t. j. znade za grijeh — pravedan budući — mora ga kazniti. — U drugom poluretku hebrejski izraz: »tko će stajati« smjera na sud Božji, na kojem — u smislu Sv. Pisma i po Isusovom svjedočanstvu — samo će *pravednici stajati* uspravno, dočim će grješnici padati (cadent) pred osudom Božjom.

Vulgatin prijevod (po aleksandr. tekstu) „quis sustinebit“ znači: tko će moći podnijeti težinu kazne, ako čovjeka kazniš, kako bi zaslužio?

Smisao cijelog ovog retka i spoj misli sa pregjašnjim i slijedećim retkom jest ovaj: Ističući psalmista svoje žalosno stanje (u r. 1 i 2) znade, da je zbog svojih grijeha zaslužio takove nevolje; on ipak ne zdvaja, nego se uzda u Božju pomoć i sazivlje ju. *Temelj njegovom uzdanju* jest misao, da je Bog u istinu pravedan, ali opet Bog znade za slaboću ljudsku, po kojoj je i pravednik čestokrat bar u malim stvarima pogriješio, te stoga neće sa svom strogosti postupati, jer inače, kad bi sa svom strogosti postupao, tko bi se pred Njim našao čist, pravedan? Ili kakova bi kazna bila dovoljna, da po pravici kazni grješnoga čovjeka?

r. 4. »*Ali je u Tebe oproštenje*« itd. Psalmista kao da ispravlja samoga sebe. Tà što ja govorim o Božjoj strogosti? On ne samo, da ne kažnjiva sa svom strogosti, On je vazda spravan oprostiti, kod Njega je pače vazda lasno naći oproštenje, On je milostiv u potpunom smislu riječi. To je *drugi jaki motiv,* na kome se temelji jakost psalmistina ufanja u Boga. — »Da bi te se bojali«. To praštanje grijena sa strane Božje ne smije čovjeka u grijehu utvrditi, nego pače mora biti povodom, da se čovjek većma boji Boga pravim sinovskim strahom, koji iz ljubavi izvire i u osobitom štovanju se iskazuje: u čuvanju od grijeha, kojim se vrijegja tako dobri, milosrdni, pun ljubavi Otac. — U Vulgati je — kako već opazismo — drugačije prevedeno, naime »propter legem tuam« pa je spojeno sa početkom slijedećega retka. Smisao je: »radi zakona tvojega, o Bože, u kojemu stoji zapisano, da ćeš pokorniku oprostiti grijehe, ja se uzdam u Tebe«.

Thalhofer [1]) ovdje veli: „Židovi nekada mišljahu, da ih Bog neće zabaciti, jer je hram jeruzalemski bio njihov paladij, njihovo utočišće; no kad je ovaj bio srušen (pod Nabukodonosorom) i ostao im sami zakon kao povlastica pred neznabošcima, ništa nije bilo naravnije, nego da oni sve svoje nade postave u posjedovanje toga zakona“. Zato držahu: dok je zakona, možemo se ufati u Gospoda, koji nas ne smije zapustiti.

r. 5. »*Uzdam se, Gospode*«, itd. Znajući psalmista, da je u Boga lasno zadobiti proštenje (r. 4), ističe s emfazom svoju nepokolebivu nadu u pomoć Božju. Ta emfaza razabire se iz trostrukog naglasivanja ufanja (dva puta »uzdam se« a jedanput »čekam«). Ništa nema, što bi moglo oslabiti pjesnikovu nadu. — Pod »obećanjem« ima se razumjeti ono općenito obećanje, koje je Bog dao više puta preko Mojsije i proroka, da će grješniku oprostiti grijehe, kad se ovaj skruši i da će dati svoju pomoć onome, koji Ga za tu pomoć zaprosi.

Tako napose u V. Mojs. knjizi (Deut.) 430: „Ako budeš u nevolji pa se obratiš ka Gospodu Bogu svojemu i poslušaš glas Njegov, Gospod je Bog tvoj milostiv Bog, ne će te ostaviti ni istrijebiti, jer ne će zaboraviti zavjeta s ocima tvojima, za koji im se zakleo“.

---

1) Erklärung der Psalmen, 2 izd. Regensburg 1860, str. 693.

No može se pod ovim obećanjem razumjeti takogjer ono najveće obećanje Božje u St. Z. naime *dolazak Spasitelja,* koji će izbaviti narod svoj od sviju zala. Psalmista naglasuje, kako željno očekuje ispunjenje toga obećanja, a istodobno stalan je, da će se ispuniti, kako se to razabire iz slijedećeg retka.

r. 6. »*Čeka duša moja*« itd. Svoju nadu poregjuje psalmista nadi noćnoga stražara, koji pred zoru stražu straži. On neustrpljivo čeka osvitak dana, jer je noćno stražarenje neugodno, a opet u zoru drugi će ga zamijeniti, te će on biti slobodan. Isto tako željno psalmista čeka izbavljenje od svojih nevolja.

Odnosno na ovu poredbu pripominjem, da su stari Židovi noć dijelili u tri straže ili bdenja (vigiliae): prva od kasne večeri do ponoći, druga od ponoći do 3 s. a treća od 3 s. do zore. Ovdje psalmista smjera na ovu treću stražu. Za Isusova vremena židovi bijahu poprimili rimski običaj, te noć dijelili u četiri straže. (Isp. Mrk. 13$_{35}$).

Po Vulg. je smisao nešto drugojačiji: naime od jutrnje straže pa sve do noći t. j. obnoć i obdan, u svako doba moramo se ufati u Boga. — Po hebrejskom još je govor o ufanju samog psalmiste, dočim je po Vulg. (i grčkom) već u ovom retku govor o ufanju cijeloga naroda izraelskoga.

r. 7. »*Neka se ufa Izrael*« itd. Pošto je psalmista iznio motive pouzdanja i naglasio svoju nadu u pomoć Božju, svoje nepokolebivo uvjerenje, da će mu Bog poslati pomoć, obraća se sada svemu svome narodu, koji zajedno s njime čami u sramotnomu

sužanjstvu i trpi razne nevolje, potičući ga na ufanje. Pri tom nanovo iznosi motive pouzdanja (Jer je u Gospoda milost — obilan otkup), da uspješnije potakne svoje sunarodnjake na pouzdanje. Smisao cijeloga retka: »Punim pravom može se Izrael ufati u Gospoda, jer se kod Njega nalazi osobitim načinom milost i to milost, koja se temelji na otkupu i na zadovoljštini, koju je Isukrst svojom dragocjenom Krvlju doprinio Božjoj pravdi: koji je otkup u istinu preobilan«.[1])

r. 8. »*I on će otkupiti*« itd. Učinak ufanja: Bog će izbaviti narod svoj od sužanjstva i od svake druge nevolje, koju si je čovjek po grijehu navukao. Imade osobite emfaze u onoj zamjenici וְהוּא (č. vehu = καὶ αὐτός = et ipse = i on) onako na početku retka postavljenoj; kao da psalmista hoće da kaže: nitko drugi, nego sam On — višnji Bog — može i hoće nas izbaviti iz ovako tužnoga stanja, u koji smo upali. Govori, da će »*otkupiti* (redimet, u grčk. λυτρώσεται) Izraela (od svih opačina njegovih) a to radi toga, što čovjek po grijehu postaje robom vraga paklenoga i svojih strasti, pa kao što su robovi otkupom sticali slobodu, tako i čovjek grješnik, posebnim vrhunaravnim otkupom milosti Božje, može zadobiti pravu slobodu duha, slobodu sinova Božjih. — Sveti Oci općenito tumače ovaj otkup u mesijanskom smislu; naime o Isusu Kristu, Spasitelju našemu, koji nas je svojom dragocjenom krvlju otkupio od duševnoga ropstva, u koji

1) F. X. Schouppe S. J.: Explanatio psalmorum, 3 edit. Bruxelles 1903. p. 990.

smo bili zapali po grijehu prvoga čovjeka. Taj je otkup u pravom smislu riječi preobilan otkup, kako to ističe i sv. Pavao Rim. 5₁₅: »Mnogo se veća milost Božja i dar izli *izobilno* na mnoge milošću Isukrsta«.

Doslovni se smisao ovoga retka dakako odnosi na izbavljenje od sužanjstva babilonskoga, ali ne smijemo ni ono drugo, mesijansko (tipično) tumačenje zabaciti, jer je tek po Isusu došlo izraelskom narodu i cijelome svijetu onako obilno, posvemašnje izbavljenje, koje ističe Bogom nadahnuti pjesnik ovoga lijepoga psalma.

6. Tipično, mistično, moralno tumačenje.

1. *Tipično.* Sveti oci i katolički egzegeti vazda su ovaj psalam takogjer i tipično tumačili; a i s razlogom. Sužanjstvo babilonsko slika je (tip) duševnoga sužanjstva, u kome se nalazio prije Isukrsta sav ljudski rod. Kukavno je i nevoljno bilo stanje tadašnjega ljudstva; ono se nalazilo u dubini tame i neznanja, u dubini svakojakih duševnih i tjelesnih nevolja, pa se često podizao k nebesima glas tople molbe za pomoć, izlijev silne čeznje za izbavljenjem i stalnost nade u izbavljenje. To izbavljenje, obilato izbavljenje došlo je po Gospodinu našemu Isukrstu, koji nas je svojom dragocjenom krvlju otkupio.

2. *Mistično* (ili samo akomodativno) tumači sveta Crkva ovaj psalam o *dušama u čistilištu.* I one se nalaze u dubini svakojakih nevoljâ, u dubini izgarajuće vatre, a to zbog svojih grijeha, na svijetu počinjenih. U čistilištu nema doduše više očišćenja od grijeha, ti

se samo na zemlji počinjaju i opraštaju, ali ostaju posljedice grijeha, kazne, kojimi vječna pravda pedepsava grješnoga čovjeka, a te kazne — inače sasvim pravedne — Božje milosrgje ipak ublažava, smanjiva, posvema dokida zbog molitava, koje se za te trpeće duše u čistilištu ovdje na zemlji obavljaju. Zato sveta Crkva preporuča vjernicima, da u ime duša čistilišta (koje same za sebe ne mogu više sticati zasluga) mole ovaj psalam, u kome se od Božjeg milosrgja traži oproštenje grijeha i ublaženje, dokinuće sviju nevolja, koje čovjek grijehom na sebe navuče. Drugim riječima sveta Crkva hoće, da moljenjem ovoga psalma uskorimo dušama čistilišta ulazak u raj.

3. *Moralno.* Sveti Oci iznose svakojakih lijepih moralnih poduka iz ovog psalma. Tako n. pr. na temelju prvoga i drugoga retka izvode šest vlastitosti *molitve;* naime, da prava molitva mora biti: 1. ponizna (De profundis) — 2. žarka, topla (clamavi) — 3. upravljena na Boga (ad te) — 4. spojena sa poštovanjem (Domine, jer je »Dominus« počasno ime) — 5. spojena sa svetim strahom (jer se opetuje »Domine«) — 6. vlastita, t. j. ne preko drugoga, nego preko samoga sebe čovjek mora moliti (vocem meam). [1])

7. Liturgijska uporaba psalma.

Psalam „De profundis“ veoma se često rabi u katoličkome bogoslužju. Tako poimence dolazi:

[1]) V. J. Lorini: Commentarii in librum Psalmorum. T. IV. Venetiis 1737, p. 447.

1. *Svake srijede* (osim većih blagdana) *ad Vesperas.* Svećenik njime prosi u Boga oproštenje grijeha za sebe i cio kršćanski narod, te izbavljenje od sviju nevoljâ duše i tijela.

2. *U oficiju mrtvih* (Defunctorum) kao specijalno *mrtvački psalam.* Sveta Crkva hoće, da ovim psalmom uskorimo dušama čistilišta izbavljenje od čistilištnih mukâ i ulazak u raj. (V. gore naznačeno mistično tumačenje).

3. *Na pokopu odraslog mrtvaca* (ne djeteta) s istoga razloga. U ime pokojnika moli svećenik i ostali narod s njime, da Bog prosti pokojniku grijehe i kazne za grijehe, te dotičnik po Božjem milosrgju osjeti čim prije plodove otkupa.

4. *Prigodom kojemudrago nevolje;* za to je ovaj psalam uvršten megju *pokorničke psalme.* Svaka nevolja, koja nas bije, posljedica je grijeha; zato ovim psalmom molimo Boga, da nam grijehe oprosti, stalni, da će onda biti dignute i zle posljedice grijeha.

5. Kao Tractus i Offertorium u *raznim misama* (Septuag., Nedj. 23 i 24 po Duh., vot. pro remissione peccatorum) s istog razloga kao pod br. 4.

5. *Kao priprava za sv. Misu.* Megju ostalim molitvama, koje svećenik ima izmoliti prije sv. Mise, nalazi se i psalam „De profundis". U istinu i jest prikladan ovaj psalam za tu pripravu; jer je od potrebe, da se svećenik skruši, da pita u Boga oproštenje grijeha, ako hoće biti dionikom obilnih milosti, koje Bog po sv. Misi dijeli. Tà plod sv. Mise jest u pravom smislu riječi „copiosa redemptio = obilan otkup", u koliko je opetovanje krvne žrtve Spasiteljeve na Križu.

6. *Na Božić i preko cijele Božićne osmine.* Nekako čudno zvuči, kad se sred Božićnog veselja i veselih poklika, kojimi obiluje Božićni oficij, čuje i ovaj psalam na svečanim Vesperama. Ali je psalam ipak radi svoga otajnoga

FSSPX Kapela svetog Josipa, Zagreb

značenja u istinu sasvim prikladan za Božićne blagdane, kada slavimo početak spasenja našega (initium redemptionis nostrae). Zato je i stavljena antiph. „Apud D.num misericordia et copiosa apud eum redemptio". (V. gore naznačeno *tipično* tumačenje).

7. *Na blagdan presv. Srca Isusova* ad Vesperas, jer je presv. Srce Isusovo sijelo milosrgja, te nam po njem dolazi izbavljenje od grijeha i svakojakih nevolja.

8. Praktična uporaba.

Ps. „De profundis" veoma je zgodan za privatno razmišljanje a pruža takogjer na izobil gradiva za propovjedi. Mogao bi se veoma zgodno primijeniti današnjem ratnom stanju, kad nas biju svakojake nevolje, od kojih nas sama ruka Svevišnjega može izbaviti. Evo n. pr. kako bi se moglo iz ovoga psalma razviti korisno razmatranje ili zgodna propovijed osobitim obzirom na današnje doba.

1. Svi se nalazimo na ovoj dolini suzâ, gdje nas biju svakojake nevolje. Tko će nam pomoći? Samo višnji Bog. Iz dubina dakle upravimo Njemu žarku molitvu, kajući se za grijehe.

2. Ta molitva — da bude uspješna — neka ima onih šest vlastitosti, koje je imala molitva psalmiste (v. gore naznač. moralno tumačenje.)

3. A možemo biti stalni, da će nas dobri Bog uslišati i grijehe nam oprostiti; tà On a) znade slaboću našu (v. tumač. r. 3.) — b) On je samo milosrgje (v. tumač. r. 4.)

4. Dok nas to s jedne strane mora poticati na neograničeno pouzdanje u Boga (v. tumač. r. 5), — mora nas s druge strane potaknuti, da što većma ljubimo tako dobroga Oca (v. tumač. r. 4 b.)

5. Svi dakle koliko god nas je sve svoje ufanje u svim svojim tugama i nevoljama, osobito za vremena ovoga nemiloga rata, postavimo u svoga Boga, koji je pun milosrgja i u koga je obilan otkup (v. tumač. r. 7.)

6. Bog je već više puta oprostio narodu izraelskom teške grijehe njegove i izbavio ga od raznih nevolja, napose od sramotnoga sužanjstva babilonskoga; On je poslao jedinorogjenoga Sina svojega na svijet, da ljudstvo otkupi svojom dragocjenom Krvlju (v. tumač. r. 8): On će dakle i u sadašnje doba i vazda grijehe nam prostiti i izbavit će nas od sviju nevolja, koje nas biju.

Preštampano iz »Lista Dubrovačke Biskupije«.